

Novel·les a ritme de mudança: Stephanie Kremser i Andrea Bajani

Cada capítol és una casa viscuda: tant a *El llibre de les cases* (Periscopi), d'Andrea Bajani, com a *Si aquest carrer fos meu* (Ed. 1984) de Stephanie Kremser. A *Planimetria d'una família feliç*, de Lia Piano només hi ha una casa, però molt especial.

Diu en que Raymond Chandler canviava de casa després de cada llibre. Dues novel·les recents canvien de casa a cada capítol. *El llibre de les cases*

Detall de la il·lustració de la portada de *Si aquest carrer fos meu*, obra de la mateixa Kremser

(Periscopi, 2022), de l'italià Andrea Bajani (Roma, 1975) fa les cases protagonistes i al narrador, Jo: "La primera casa té tres dormitoris, una sala d'estar, una cuina i un bany. L'habitació on dorm el nen, que convindrem a anomenar Jo, en realitat és un recambrió..." De vegades les cases són físiques i tenen plànols, de vegades són mòbils, com l'ascensor del capítol de "La casa de l'armari" i, de vegades, són metàfores. El llibre va ser finalista del Premi Strega 2021, un dels més importants de les lletres italianes.

Les cases de *Si aquest carrer fos meu* (Edicions de 1984, 2020) són sempre reals, i veritablement van existir, segons expli-

STEPHANIE KREMSER

cava la seva autora, l'alemanya Stephanie Kremser a EL TEMPS, des de Barcelona, on ha decidit descansar després de 21 mudances. "El llibre —deia— volia fer la relació entre l'individu i la història i la política del lloc on és, com això hi intervé, en els teus moviments, tot i que no sempre te'n adones". Aquí les cases, arquitectònicament, potser no són tan importants, doncs, com les ciutats on s'han aixecat.

En canvi, hi ha una altra novel·la recent (italiana com la de Bajani i de títol més arquitectònic), que sí que feia protagonista la casa on vivia la família protagonista: *Planimetria d'una família feliç* (Empúries, 2021) de Lia Piano, filla —gens casualment— d'un arquitecte, Enzo Piano. Només hi apareix una casa, la que el pare havia dissenyat per a la família, però la construcció esdevé clarament personatge del divertidíssim relat d'una infantesa caòticament perfecta.

Deborah Levy

Retorn a l'RDA: 'Kleo' (Netflix) i 'L'home que tot ho veia' de Deborah Levy

Dues originals ficcions miren cap a l'Alemanya oriental i s'inspiren per fer-ne crítica del comunisme i del capitalisme. A *Kleo* protagonisme de Mallorca i un paper per l'actriu Aina Compte.

L'antiga República Democràtica Alemanya (RDA) torna en forma de ficció a través de la novel·la *L'home que tot ho veia* (Angle, 2022) de Deborah Levy i una de les propostes més originals i sorprenents de Netflix, *Kleo*, que comença en temps de la RDA i esclata amb la caiguda del mur. Kleo, una jove i decidida espia de l'Stasi, l'agència d'intel·ligència de l'Alemanya Oriental, decideix buscar qui l'ha traït i per què. Si a la novel·la de Levy, l'historiador britànic frisa per entrar a l'RDA mentre que els alemanys que coneix malden per sortir-ne, en aquesta sèrie alemanya protagonitzada per la hipnòtica Jella Haase, l'excèntrica espia enyora el comunisme. Inclou visites a Mallorca i l'aparició de l'actriu mallorquina Aina Compte.

Kleo, una gran sèrie